

М. Д. Чемич, Н. Г. Малиш, Н. І. Ільїна, В. В. Ільїна,
О. М. Чемич, А. І. Піддубна, К. С. Полов'ян

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ: протиепідемічні заходи

Навчальний посібник

*Рекомендовано вченою радою Сумського державного університету
як навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти
IV рівня акредитації та лікарів*

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 616-036.22(075.8)

Е67

Рекомендовано вченою радою Сумського державного університету як навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти IV рівня акредитації та лікарів (протокол № 9 від 20.02.20 р.)

Авторський колектив:

М. Д. Чемич, доктор медичних наук, професор; **Н. Г. Малиш**, кандидат медичних наук, доцент; **Н. І. Ільїна**, кандидат медичних наук, доцент; **В. В. Ільїна**, кандидат медичних наук, доцент; **О. М. Чемич**, кандидат медичних наук; **А. І. Піддубна**, кандидат медичних наук; **К. С. Полов'ян**, кандидат медичних наук.

Рецензенти:

М. А. Андрейчин – академік НАМН України, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського.

В. Д. Москалюк – доктор медичних наук, професор, професор кафедри внутрішньої медицини та інфекційних хвороб, Буковинський державний медичний університет.

Т. О. Чумаченко – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри епідеміології, Харківський національний медичний університет.

Епідеміологія: протиепідемічні заходи : навчальний посібник / М. Д. Чемич, Н. Г. Малиш, Н. І. Ільїна [та ін.]. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 288 с.

ISBN 978-966-382-838-1

У навчальному посібнику наведено протиепідемічні заходи стосовно найпоширеніших інфекційних хвороб. Він вибудований з урахуванням кваліфікаційних характеристик, нормативно-директивних матеріалів, законів України і наказів МОЗ. У посібнику стисло викладено основи загальної епідеміології, висвітлено спеціальну епідеміологію, заходи з організації і проведення профілактичних і протиепідемічних заходів при інфекційних хворобах.

Для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу складено перелік питань. З додатковими матеріалами – ситуаційними завданнями, тестовим контролем можна буде працювати за кодом, розташованим у кінці посібника.

Посібник буде корисним для студентів, лікарів-інтернів, лікарів-інфекціоністів, лікарів загальної практики – сімейної медицини та інших спеціальностей.

УДК 616-036.22(075.8)

ISBN 978-966-382-838-1

© Авторський колектив, 2020

© Нова Книга, 2020

ПЕРЕДМОВА

Видання посібника зумовлене існуючими труднощами, пов'язаними з визначенням випадку інфекційної хвороби, плануванням та проведенням протиепідемічних заходів.

Посібник виписаний за класичною схемою. Він вибудований з урахуванням кваліфікаційних характеристик, нормативно-директивних матеріалів, законів України і наказів МОЗ. У посібнику стисло викладено основи загальної епідеміології, висвітлено спеціальну епідеміологію, заходи з організації й проведення профілактичних і протиепідемічних заходів при інфекційних хворобах. Для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу складені запитання, ситуаційні завдання, тестовий контроль, з якими можливо попрацювати, використавши QR-код, розташований у кінці книги.

Описання кожного розділу побудоване наступним чином: етіологія, джерело збудника, механізм і шляхи передачі, період заразності джерела збудника, сприйнятливість, імунітет, сезонність, фактори ризику, інкубаційний період, клінічні ознаки, діагностика, протиепідемічні заходи, розмежування, умови допуску в колектив, диспансерне спостереження, профілактичні заходи, перелік питань для самоконтролю.

Виклад нозологічних форм відповідає вимогам вивчення курсу епідеміології інфекційних хвороб. Описання окремих нозологій розміщено за абеткою, що сприятиме полегшенню та пришвидшенню пошуку необхідного.

У посібнику особливу увагу приділено, по-перше, основним епідеміологічним особливостям хвороби; по-друге, опорним клінічним синдромам та симптомам, що допоможе у клінічній діагностиці. У рубриці "протиепідемічні заходи" наведено основні заходи з попередження та розповсюдження інфекційних хвороб.

Видання розраховане на студентів усіх факультетів вищих закладів освіти, лікарів-інтернів, лікарів-інфекціоністів, загальної практики – сімейної медицини та інших спеціальностей.

Усі зауваження та побажання, спрямовані на покращення наступних видань посібника, автори приймуть із вдячністю.

ЗМІСТ

Передмова	3
Умовні позначення	6
Загальна епідеміологія (схеми)	
Перший закон епідеміології	10
Другий закон епідеміології	11
Третій закон епідеміології	12
Четвертий закон епідеміології	14
П'ятий і шостий закони епідеміології	16
Протиепідемічні заходи в осередку джерела інфекційної хвороби спрямовані на: джерело збудника інфекції, розрив механізму передавання, контактних осіб	18
Особливо небезпечні інфекції	20
Заходи з попередження занесення і розповсюдження карантинних інфекцій	24
Спеціальна епідеміологія	
Аскаридоз	28
Бешиха	32
Ботулізм	35
Бруцельоз	40
ВІЛ-інфекція	44
Вірусний гепатит А	49
Вірусний гепатит В	53
Вірусний гепатит С	57
Вірусний гепатит Е	61
Вітряна віспа	64
Гарячка Західного Нілу	68
Герпетична хвороба	72
ГРВІ	76
Грип	80
Дифілоботріоз	84
Дифтерія	87
Ентеробіоз	92
Епідемічний паротит	96
Епідемічний висипний тиф та хвороба Брілла – Цінссера	100

Ехінококоз.....	104
Ешерихіози.....	107
Інфекційний мононуклеоз.....	115
Кампілобактеріоз.....	118
Кашлюк.....	124
Кишковий єрсиніоз.....	128
Кір.....	131
Кліщовий енцефаліт.....	134
Коронавірусна інфекція.....	138
Крим-Конго геморагічна гарячка.....	148
Легіонельоз.....	151
Лептоспіроз.....	154
Лістеріоз.....	159
Лямбліоз.....	163
Малярія.....	167
Менінгококова інфекція.....	172
Орнітоз.....	176
Паракашлюк.....	180
Поліомієліт.....	185
Правець.....	190
Псевдотуберкульоз.....	194
Ротавірусна інфекція.....	198
Сальмонельоз.....	203
Сибірка.....	212
Сказ.....	218
Трихінельоз.....	222
Трихоцефальоз.....	226
Туберкульоз.....	229
Туляремія.....	235
Харчові бактеріальні отруєння.....	239
Хвороба Лайма.....	243
Холера.....	248
Черевний тиф, паратифи.....	257
Чума.....	265
Шигельоз.....	273
Японський енцефаліт.....	280
Література.....	283

Навчальне видання

Чемич Микола Дмитрович
Малиш Ніна Григорівна
Ільїна Ніна Іванівна та ін.

Епідеміологія: протиепідемічні заходи

Навчальний посібник

Редактор *В. О. Луценко*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 21.05.20. Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Mugiad Pro. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 18,00. Зам. № 1996.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Васька, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua